

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 2 fl. (4 coroane).
Pe o jumătate de an 1 fl. (2 coroane).
Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrațiunii (strada Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Un gând greșit.

Cetitorii „Foi Poporului“ nu-și vor fi uitat de o scrisoare a unui Român de ai noștri, care scrisoare am fost publicat-o în nrul 25, dela 16/28 Iunie. În scrisoarea aceea omul nostru ne descoperă, că un inspector unguresc de școale l-a fost îndemnat, ca să se unguiseze el și toată familia sa, că apoi lui îi vor da o slujbă cu plată pe lună, ear' de pruncii lui se vor îngriji, tot Ungurii, să-și ridice la „ori-ce rang de învățătură“, fără-ca părintele lor să cheltuească ceva nici măcar pentru haine, nici pentru mâncare, nici pentru cărți.

Am arătat atunci, cât de păcătoasă și blăstemată este apucătura aceasta josnică și rușinoasă a acelui domn inspector de școale, care în loc să-și vadă de datorițele sale, umblă să cumpere cu bani suflete românești pe seama unguirilor. Am arătat atunci, că această târguială de suflete caută să o facă mai toți slujbașii mai de frunte a stăpânirii ungurești căci ei n'au alt scop și altă țintă, decât să unguiseze cât numai pot.

Dar' am spus atunci totodată, că Românul nostru, căruia i-s'a îmbrat din partea Ungurașului târguiala aceasta rușinoasă, nu s'a purtat destul de brav, destul de românește.

El trebuia să-și arunce vorbele în față, întocmai ca atunci, când cineva îți

face o îmbrare necinstită, pe care, dacă ar primi-o omul, ar fi un mișel, păcătos, și de tot disprețul vrednic.

Omul nostru însă nu i-a aruncat în față târguiala rușinoasă, ci a zis, că se vadă, să se înțeleagă cu „rudeniile“... Auziți, oameni buni, par'că ar fi iertat să mai stai la îndoială și la sfat, cu prieteni ori cu rudeni, când cineva te îmbră ca să te vinzi pe tine și pe copiii tăi, ca pe o vită, ca pe un dobitoc de rînd, când îți zice cineva, ca să te lapezi de neamul tău românesc, cum s'a lăpădat Iuda de Isus Christos, pentru blăstematii de treizeci arginți!?

În astfel de stări, nu mai trebuie gândire îndelungată, ci judecata trebuie să fie gata în sufletul fiecărui Român cinstit și fiecare să răspundă grabnic și mândru, zicându-i: **Piei drace din fața mea! În lături târgovețule! Cară-te, ludo!**

Aici a greșit nespun Românul nostru. Dar' el mai are o greșeală earăși foarte mare.

În scrisoarea, ce a trimis-o redactorului nostru, și pe care am fost publicat-o la timpul seu, el scria: „Socotind eu, că doară voiu căpeta un asemenea ajutor și dela Românii noștri, dela vre-un fond al fraților români din Sibiu ori din Brașov, adevă doară voiu să capet pentru mine vre-un oficiu cu o plată mai de rînd până mi-se va vedea purtarea, ca un îngrijitor la ceva ori la vre-o cance-

lărie română, căci cetirea, scrierea și so-coata foarte le iubesc, de beutor nu sînt beutor, ci eu sînt un Român drept și adevărat; eară pentru prunci, cum mă îndrumezi domniata, ca să pot să capet un astfel de ajutor, ca să nu mă străinez de neam și de națiune, căci altmintrele sînt silit a mă înstrăina, căci mai departe nu-mi pot învăța pruncii și la plug nu-i mai aduc de rușine, că mă batjocoresc sătenii“.

Două lucruri trebuie să ne îngrozească din cuvintele Românului nostru.

El pune un fel de preț pe aceea, ca să fie Român; el vră să fie „un Român drept și adevărat“, dar' numai atunci, dacă frații din Sibiu și Brașov îi vor da lui o slujbă și fiilor sei un ajutor, să-și țină la școală.

Eată un gând greșit și — urit.

Căci e urit a fi „Român drept și adevărat“ numai, dacă ai slujbă dela Români. Asta e rușinos, e greșos; asta nu-i cinstit.

Dar' să zicem, că din prea mare dragoste cătră băieții sei a vorbit omul cum a vorbit. El își iubește pruncii și vră cu ori-ce preț să-și învețe carte. Ținta e frumoasă și vrednică de toată lauda.

Dar' și aci trebuie ținute anumite margini. Pentru-că iubirea aceasta de prunci, care te-ar face să te lapezi de neamul tău, de dragul pruncilor, ca să le dai lor o învățătură, asta nu mai e iubire; asta e o pângărire a iubirii.

FOIȚA.

Și astăzi.

Și astăzi sufer ca 'n trecut
Durerea nu-mi dispăre,
Că am iubit-o atât de mult
Și morbu-mi leac nu are!

Și astăzi ca și în trecut,
Un dor mă chinuște,
Un dor ce-aș vrea din piept să-l smulg,
Dar' nu-l pot; el tot crește!!

De ce nu pot?

De ce nu pot sbura la tine
Să-ți spun o vorbă de amor,
Să-ți spun chiar tot ce zace 'n mine
Și-apoi să mor, și-apoi să mor.

De ce nu pot cu-o sărutare
Să-ți dau iubirea mea de tot,
Să scap de sarcina ei mare
De ce nu pot, de ce nu pot!

Septimiu B. Murășan.

Cântarea României.

(Urmare).

14.

Orașele se întemeiază și se înfrumusețează de nou... oamenii cresc în îndestulare și se înmulțesc ca năsipul mării... pământul se acopere de holde aurite... Libertatea domnește ca mai înainte, dar' nu acea libertate pruncă, floarea plăpândă a pustietății, ci libertatea cea bărbată și luminoasă, sad puternic și cu rădăcină țepănenă și adânc înfiptă în pământ... Sabia nefolositoare a războinicului stă spânzurată în coliba sa... femeile zimbese dulcea la copiii lor... chipul sbărcit al bătrânului se întinde de bucurie. Pacea aduce legea care cheazășuește, ear' nu asuprește... legea rod al libertății... legea care apără pe cel slab de nedreptate și nu apasă pe sormanul în folosul bogatului... Și multă vreme erau fericiți, deși se aflau bogați și mai săraci, căci nelegiuirea nu era cunoscută și cei mai bogați și cei mai tari nu făceau ei singuri legea după cum le vine lor mai bine și nu puteau călca dreptul altuia. Și junii ziceau,

închinându-se cătră bătrâni: „Cinste fie părinților noștri, care s'au luptat vitejește și ne-au lăsat de moștenire patrie și libertate“.

15.

Cel-ce nu cunoaște nevoia legii nu cunoaște ce e libertatea, căci nu poate fi libertate fără lege, și acel-ce nu se ține de ducul legii, să lapadă de libertate.

16.

Libertatea e îndoită: cea din lăuntru și cea din afară... ele sînt surori și una fără alta nu poate trăi. Libertatea din afară este neatinerea țării în care avem dreptul de om de sub biruirea ori-cărei alte țări și împărății. Libertatea din lăuntru este legea, icoana dreptății dumnezeiești, făcută prin învoirea tuturor și la care toți de o potrivă sîntem supuși. Acolo unde nu e lege, nu e nici libertate, și acolo unde legea e numai pentru unii și ceilalți sînt scutiți de sub ascultarea ei, libertatea a perit... Căci atunci asuprirea, nevoile, năcazurile și sărăcia isvorese în lume; atunci lumea se împarte în săraci și bogați, în stăpâni și robi, flămânzi și îmbrăuți, —

Iubirea de neam trebuie să fie peste toate.

Ea trebuie să fie totdeauna mai pe sus de iubirea pruncilor noștri.

Dar' mai greșește omul nostru una.

El zice, că la plug nu-'și mai duce pruncii, că-l batjocoresc sătenii!

Auzi, par'că n'ar fi și mai mare batjocura, ce 'i-ar face-o sătenii, dacă el s'ar ungurisa și 'și-ar ungurisa și pruncii! Cum 'l-ar mai batjocori atunci sătenii, și atunci cu tot dreptul.

Dar' nu cu drept 'l-ar batjocori, dacă 'și-ar duce pruncii earăși la plug. Pentru-că plugul este cea mai cinstită unealtă de lucru a Românilui; cu el se face cea mai frumoasă și mai cinstită muncă.

Cu plugul s'au hrănit străbunii noștri veacuri de-arindul și la coarnele plugului 'și-a păstrat Românul limba românească și a cântat în această limbă doinele frumoase, dar' jalnice ale noastre. De plug se nu se rușineze nici un Român, căci în mare cinste a stat el încă la strămoșii noștri în Italia, și în mare cinste stă acum și va sta întotdeauna.

Ear' dacă cineva are cap de învățături mai înalte, și nu vrea să se re-întoarcă la coarnele plugului, sunt o mulțime de căi pentru a învăța.

Câți Români mari și învățați de ai noștri, vlădici și dascăli mari ai neamului, n'au învățat la școală, având numai mălaiu în traistă!

Da, pentru-că la ei era tare iubirea de neam și simțul de cinste.

Acestea trebuie să le ținem mai întâiu înaintea ochilor și noi, și atunci și D-zeu ne va ajuta.

„Dumnezeu și neamul meu!“ — asta se ne fie vorba, de toate zilele. După acest cuvânt se ne îndreptăm toate lucrările vieții noastre, înzădar vor fi toate opintirile dușmănoase.

Pentru credința cătră tron.

Serbarea milleniului unguresc a fost și este un lung privilegiu de nouă dovezi despre ne mai pomărita noastră siluire din partea stăpânirii ungurești. În restimpul sărbărilor Ungurii 'și-au dat și tot mai mult își dă arama pe față, tot mai mult își descoper însușirile lor *neomenești* și *neeuropenești*, însușiri moștenite dela *Arpád* și soții lui veniți din stepele Asiei.

Pentru a scoate ochii străinilor, conlocuitorii noștri unguri au făcut sărbări peste sărbări. Dela aceste sărbări noi am stat departe și tocmai de aceea au început goanele cele fără sfârșit. Era și firesc, ca să nu sărbăm atunci, când inima ne era îndurerată de întemnițarea atâtor Români vrednici, era și firesc lucru, ca să nu sărbăm atunci, când *prigoniți* suntem pe toată linia.

Vězându-ne pe noi răci față de milleniul lor, stăpânirea a pus solgăbiraiele pe brânci și le-a dat aspră poruncă, ca să ducă cete de Români la Pesta. Le-au și reușit întru câtva și anume atunci, când au dus pe unii Români din Caransebeș.

Ei însă nu s'au mulțumit cu atât, ci au cerut, ca milleniul unguresc să se sărbeze în școalele noastre confesionale, să se țină liturghii millenare în bisericile noastre, ba au stăruit, ca poporul însuși să sărbeze și să cânte de bucurie, că am ajuns o mie de ani, de când trăim împreună.

Aici însă au dat de greutate, pentru-că aci porunca nu mai poate fi îndeplinită. Bucurie nu se poate la *porunca* și cu atât mai virtos nu, când de *tristețe* îți e cuprinsă inima.

Mintea lor însă și aci a născocit și-retlicuri. Au spus, ca de pildă poporului din Șomcuta-mare, că poporul să-'și aprindă luminile, de oare-ce pentru *Împăratul* se va face sărbare. Prea firesc lucru, poporul a și facut *iluminație*, a parcurs stratele cu cântece de veselie cu muzică și cu lămpioane în mână, crezând că pentru

Împăratul se face sărbarea. Musica a cântat imnul împărătesc „*Doamne ține și protege*“, ear' nu „*Szózat*“-ul obicnuit la tãmbălanțele ungurești. Poporul strigă „*Să trăească Împăratul!*“

Și ce a fost urmarea acestui prea îndreptățit strigăt de „*Să trăească Împăratul!*“? Advocații Români *Nilvan* și *Dragoș*, învățătorii *Ilie Pop* și *Blaga* au fost globiți din partea preturii de acolo la câte 30 florini pedeapsă, ear' alții au fost judecați la câte 10 fl. *pedeapsă*.

Pedeapsa aceasta ne arată și mai mult, că cum sunt Ungurii și îndeosebi stăpânirea dimpreună cu argații ei. Mai întâiu a pus la cale sărbarea spunând însuși, că e pentru Împăratul, ear' când Românii 'și-au desfăcut inimile și au strigat „*Să trăească Împăratul!*“, atunci însuși judecătoria ungurească li *pedepsește*.

Mai când erau manevrele dela Boșineu, Ungurii strigau și mințeau în gura mare, că Românii vor să iee viața iubitului nostru Domnitor și se arătau cât se poate de credincioși Împăratului, acum însă nu ne mai dau voce nici să strigăm un „*să trăească*“.

Dacă Românii din Șomcuta-mare ar fi strigat „*Să trăească Kossuth!*“, fiul celui-ce a detronat dinastia, atunci ei ar fi fost preamăriți și înălțați la al nouălea cer, așa însă ei nu sunt „*buni patrioți*“.

Și deci dară trebuie să pedepsim deși destulă pedeapsă am căpătat atunci, când li-s'au spart ferestrele de cătră haitele din Șomcuta-mare. Acum li prigonesc de nouă și încă pentru-ce fericiri Doamne?

S'au îmbuibat și acuu nu mai cunosc nici o putere, nici *Împărăție*, nici *Tron*; dar' se nu-'i ajungă mânia celor credincioși Tronului, căci atunci vor gusta amar fructele îmbuibării, obrăzniciei și nerecunoștinței față de Tronul acela, care le-a croit soartea în care domnesc azi.

atunci lumea stă în cumpănă de peire; căci dreptatea Domnului e vecinică și el blăstămă pe omul ce alunecă în calea dreptății. Străbunii noștri au fost blăstemați de Domnul pentru strămbătățile lor și blăstămă a trecut din neam în neam până în zilele noastre. Priveghiați asupra-vă ca candela ce arde, ca nu copiii vostri și copiii copiilor vostri să zică de voi: „Blăstăm asupra părinților cari au făcut strămbătate!... Strămbătatea isvorește din siluire, din pismă, din jefuire, din neștiință... Legea dreptății e frăția. Și ce frăție poate fi între un ulin și jertfa lui, între strămbătate și dreptate? Până-când mai puteți voi, cei-ce ați călcat dreptatea, grăbiți a intra în calea Domnului, căci va sosi ziua isbândirii, când vrabia se va lupta cu uliul și-l va birui, și într'adevăr zic vouă, aceea zi s'a apropiat.

17.

Tot lucrul lasă sămânța sa, priu care din nou se naște, și din tulpină bătrână și putredă a copaciului incolțesc vâstare tinere și țapene; așa și din robie se naște libertatea

din neorânduială ese rânduială, Jugul aduce mântuirea, precum furtuna liniștea.

18

Furtuna mântuirii strașnică are să fie... Aveți grije de ziua aceea și grăbiți-vă a vă îndrepta din vreme. Târziu va fi atunci a plânge și a se căl; căci suferința îndelungată impetreste inima omului și ucide mila dintr'însa... Cei mari și puternici au toate zilele spre a se fogașă din asuprirea creștinilor... poporul are numai un succes fa care își isbândește, și cu acest ciaz răscumpără veacuri de chinuire... Blăstemele văduvelor sărace, sudoarea oamenilor cheltuită în folosul altora, hrana sârmanilor mistuită, moștenirea copiilor hrăpită, toate adunate la un loc crește furtuna omenească și răsplată cumplită a dreptății Domnului. Cei-ce prin siluire fac asemenea nelegiuiri, per... și sabia Domnului e brațul poporului... și sabia atunci mănâncă carne și nu cruță pe nimeni, dela sugători până la cel desevirșit bătrân. Și sângele curge ca un isvor, că sângele îmbată mintea ca spirtul și ca vinul cel tare... Și în cea

zi se vor auzi mai multe vaiete decum s'a auzit decând cu lumea... și sângele vărsat va căde peste capul celor ce zic acum: „Nu e dreptate dumuezească!“... care precupețesc dreptul văduviei și vînd cugetul lor și sângele fraților lor.

19.

Lumea întreagă are tot o poveste... strămbătatea, care lăcomește la bunul altuia și sârmanul care sfărîmă lanțul ce-l stringe. Grea e strămbătatea — dar' și răsplata ei cumplită este!..

20.

Și era viața dulce și pacinică!... Sub acoperemântul aripelor libertății legea înflorea toți fii țerii trăiau în fericire, căci unirea și dragostea domneau în mijlocul lor; bogatul ajuta pe sârman, sârmanul nu pismuia pe bogat, ci-l ocrotea... fiecare om avea dreptul său și era moștean în țeara sa... Legea era dreaptă și tare; că nimicea în lăuntru pe cei cu inima viclană și era zid de apărare de cătră dușmanii din afară... Fruntea ta, o patria mea, nu se pleca atunci rușinos dina-

Țarul la Viena.

După-cum am mai amintit, Țarul Rusiei va cerceta pe Împăratul nostru. Cercetarea aceasta a marelui Țar a dat și da naștere la multe cuvinte și scrieri, unele mai mult, altele mai puțin drepte. Așa de pildă foaia preoțească a catolicilor, „*Alkotmány*“, în numărul seu dela 1 August dă la iveală o scrisoare primită din capitala Rusiei, Petersburg. Scrisoarea aceasta o dăm și noi. Eată-o:

„Mai multe presemne arată, că în Răsărit se pregătesc mari întâmplări și poate și pe continent. — Peste câteva săptămâni *Regele Alexandru al Sârbiei* va avea o nouă întâlnire cu *Nichita al Muntenegrului* și amândoi se constătuiesc cu *principele bulgar Ferdinand*.

Țarul *Nicolae II* nu peste mult se va afla în *Viena*, unde dimpreună cu Împăratul *Francisc Iosif* vor vorbi cu deosebire despre afacerea peninsulei balcanice. În sfârșit *Francisc Iosif* prin Septembrie va face o vizită *Regelui român Carol*, și după-cum se zice pe aici, pentru-ca să încopcie strins pe România de alianța triplă.

După oamenii politici rusești, sârbările amintite toate laolaltă dovedesc, că în timpul de față împărăția turcească și țările balcanice dau oamenilor politici mult de gândit. Mai ales bătător la ochi a fost aici faptul, că în Viena cu mari necazuri au dus în îndeplinire împăcarea între România și Grecia și că Monarchia austro-ungară se trudește să câștige pe România pe partea sa.

Aceasta se privește ca răspuns din partea Austro-Ungariei la acea lucrare ascunsă a Rusiei, prin care neîncetat tinde se îndeplinească unirea între Sârbia, Bulgaria și Muntenegru.

Rusia vrea să înființeze o ceată sud-slavică alcătuită din 300 mii de baionete, care să fie cu totul în a ei mână; față cu aceasta în Viena vor a înființa

un grup greco-român, care de-asemena să numere până la 300 mii de baionete și să stea sub ocrotirea monarhiei. Toate aceste semne dovedesc, că între Rusia și Austro-Ungaria își ia începutul un joc serios, care va duce la o măreață ciocnire, de cumva călătoria Țarului la Viena și convenirea lui cu *Francisc Iosif* și cu ministrul seu în afacerile din afară, *Goluchovski*, nu va da naștere la un astfel de chip de trăit, care de nou se asigure pacea pe timp îndelungat.

De sine se înțelege, că în cercuri oficiale rusești starea politică e înfătoșată cu totul tot în alte colori. Am avut privilegiul se aud spusele ministrului rusec pentru treburile din afară, *Lobanov*, care între altele tăgăduiește ființa ori-cărei dorințe de întrecere între Rusia și Austro-Ungaria.

— Sârbia se apropie de România — a zis dînsul — încât la *Turnu-Severinului* zidește un pod, și prin acesta își strînge mai tare legăturile lor neguțătorești; dacă se face alianța între țările balcanice, atunci și România și și Grecia vor lua parte într'însa.

Rusia n'are pentru-ce privi cu ochi răi apropierea României de alianța triplă.

Că regele român e prieten al acestei alianțe, într'adevăr nu e nici un secret; *altă întrebare, este că oare poporul român tot atât de mult se va însufleși pentru alianța cu Maghiarii cum se însufleștește regele Carol? Guvernul maghiar în timpul de față prigonește nu numai naționalitatea română, ci și catolicismul și ortodoxia. Prin aceasta nu va câștiga iubirea poporului român pe seama monarhiei, și astfel se poate întâmpla, că alianța scrisă rămâne numai alianță pe hârtie, după-cum deja de atâtea și atâtea-ori s'a mai întâmplat în contractele scrise.*

intea străinilor, și când grăiai glasul tău se auzea de departe...; numele străinilor nu te îngrozea, deși ziceau ei între sine: „Hai să punem în feară pe ficiorii vulturilor și să domnim asupra lor... căci noi suntem mai tari și mai mulți la număr... și turmele lor vor fi ale noastre;... vom necinsti femeile și fetele lor... și vom batjocori perii cărunți ai bătrânilor lor...“ Dar' tu rîdeai de aceste laudări ale sâlbaticilor și când căutai la dînsii, ei periau, pe cum pere un nor de grauri când vulturul plutește prin văzduh..

Îngâmfarea lor îi ucidea... Fiecare om era atunci liber și plătia cât o sută de oameni, căci se lupta pentru libertate... Libertatea însutește puterea. Numai cei mișei și cei răi țin cu străinii și cu apăsătorii!

21

Vântul dela miază-noapte bate cu furie... cerul se întuneacă... pământul se cutremură... în patru unghiuri ale lumii se ved înălțându-se stâlpi de flacăra învăluiți în nor de fum. Se aud armăsarii nechezând, turmele mugind, șgomote de cară și o alarmă îngrozitoare de

tot felul; limbile se amestecă și oamenii nu se mai pot înțelege. Popoarele se grămădesc și se îndeasă unele peste altele... de abia urma unora de pe pământ s'a șters și altele au năvălit în locul lor... pare-că ziua cea de-apoi a lumii ar fi sosit... scârșniri de dinți, gemete și țipete de moarte se mai aud... noroadele dau năvală peste noroade și oamenii peste oameni... pustirea pășește înainte... și în urma lor... droptatea stă în jaf... legea în vrful sabiei... Noaptea cu besnele sale a cutropit omenirea... sângele curge pârăie... focul mistuește ce scapă de sabie, și moartea seceră pământul... întunecimea se îndeasă și mai mult... tot neamul omenesc se frământă și se sdruncinează... Urgia Domnului, dreptatea dumnezească trece pe pământ pustind..

22.

Viscolul siluirii se întinde și mai mult și jaful se întocmește... Cei mai voinici dintre voinici vor să supună puterii lor pe cei mai slabi... sângele curge mereu... sabia domnește în aceea vreme... setea de a stăpâni cuprinde pe oameni... Domnii și boierii neamurilor

Să păzim crucerii noastre.

În țeara noastră plină de *duh jidovesc*, încep a se face pentru popor astfel de așezăminte, despre care se zice, că ajută poporul, în faptă însă vedem, că acelea duc poporul la sapă de lemn.

Văzând unii, că averea poporului merge din rău înspre mai rău, au crezut, că această nenorocire se poate delătura, dacă se vor face *bănci și însoțiri de împrumut*, cu ajutorul căroră poporul să scape din mâinile *cămătarilor* botezați și nebotezați. Românii încă au înființat câteva bănci și însoțiri, care fiind așezate pe fundamentul cel mai bun, înaintează și sînt spre folosul poporului.

Acum însă vedem, că și aceia, cari din gură strigă, că voesc binele poporului, dar' dela inimă se bucură, dacă îl pot duce pe ghița, și-au pus de gând să ne mai fericească într'un chip, cum s'ar zice: *cu o palmă ne sprijînc, ear' cu alta ne lovesc.*

Cu vorbe ademenitoare și lingușiri se viresc acești oameni în popor până îl prind în cursă. Noi însă trebuie să fim la locul nostru și să nu ne lăsăm amăgiți de fâgăduieli mari, căci va veni vremea, când acelea ne vor arde și ne vor frige.

Crucerul nostru să-l păzim bine și să nu-l dăm, decât numai creștinilor și oamenilor noștri, cari ne voesc binele.

Vedem, că prin unele comitate s'a început a se face toți pașii de lipsă, ca să se înființeze bănci și însoțiri, a căror conducere să fie pusă în mâinile slujbașilor. Să ne ferescă Dumnezeu de așa conducere!

În adunarea comitatului *Torontal*, ce s'a ținut în Maiu a. c., au hotărît domnii de acolo, ca comitatul să înființeze o însoțire de credit cu părți fundamentale de 50 fl. și cu un capital de cel puțin 400 mii coroane. Acest capital în partea cea mai mare va trebui să-l subscrie *comunele*. Sprie ajungerea acestui scop solgăbirii din comitat, cu deosebire cei din cercul *Panciovei*, *Covăciței* și *Alibunarului* sînt îndrumați a lucra cu toate puterile, ca comunele din cercul lor să subscrie cât se poate mai multe părți fundamentale. Pricpem bine, că ce scop să urmărește cu aceste apucături și știm înainte ce sfârșit poate avea aceste însoțiri. Ne mirăm însă de întemeierii acestei însoțiri comitatense, când vedem, că foarte puțin să pricep la alcătuirea aceleia

se ridică ca niște uriași și caută a sdruncina popoarele... O luptă mare și îndelungată se începe între om și om, popor și popor și între popoare cu căpeteniile lor cele hrăpitoare... Oamenii sângiuirilor se cunosc toți din toate părțile între sine... libertatea se învinge... pustirea se întinde preste tot locul. Dar răbdarea și viitorul rămân popoarelor.

23.

Din această frământare se nascu o feară...robia.

24.

Tărie, sufletelor bărbate! Temeiurile dreptului și ale libertății nu pier în veci; în ori-ce inimă rămâne un loc ascuns unde sămânța lor incolțește... popoarele își perd sfaturile și rătăcesc din calea dreaptă sau adorm, dar' nu pier în zilele veacurilor.

Lumea revășită se întocmește earăși, dar' eu incetul și cu durere mare; neamurile trec prin ispite și cercări până se între știința într'însele și se înțelege; așa și ferul numai prin foc se mlădie, se netezește și se face strălucitor.

Se vede, că d-lor nu pricep scopul și trebuințele însoțirilor după sistemul *Raiffeisen*, altcum nu s'ar fi apucat de acest lucru.

D-lor vreau, ca această însoțire să se întindă peste întregul comitat și să înființeze și o mulțime de filiale. Poate nu știu d-lor, că conducerea filialelor costează o mulțime de bani? Și cum vor pute d-lor să poarte controla peste aceste filiale? Poate vreau d-lor să-și pună toată încrederea în chineji (juzi) și notarii de pe sate?

După planul cum s'a făcut această însoțire, administrarea singură are să costeze 80—90 mii florini la an și atunci unde va fi câștigul? Se știe, că o însoțire cu cât se întinde într'un cerc mai mic, cu atât mai ușor poate să înainteze, ear' întinderea pe un cerc mai mare este foarte primejdioasă; aceasta o zice și *Raiffeisen* și o știm toți din praxă, numai întemeietorii, să vede că nu știu.

Comitetul a cerut dela băncile din *Budapesta* sprigin pentru întemeierea acestei însoțiri, dar' aceste nu au voit să-i ajute, pentru-că nu află de bună această însoțire. De făceau o bancă pe acții, era mai bine, dar' d-lor, așa se vede, nu știu să facă deosebire între bancă și însoțire.

Înainte cu câțiva ani niște creștini din *Budapesta* încă au înființat o astfel de însoțire preste toată țeara cu o mulțime de filiale, dar' au făcut un strașnic fiasco; numai în anul trecut 'și-au încheiat socotelile cu o pierdere de 110 mii florini. O minune, credem că la comitat nu se va întâmpla.

Să vede și de acolo, că cum să pricep domnii din comitat la conducerea astorfel de întreprinderi, căci și fabrica de tapeturi (chilimuri) 'și-a încheiat socoteala din anul trecut cu o pierdere de 14 mii fl. și ca să scape din belea, au scos noue acții, fiind provocate comunele să facă subscrieri.

Apoi cum stă treaba cu legătura cea aspră a comunelor și corporațiilor, că ele numai după 10 ani și atunci numai dacă însoțirea va ave 400 mii coroane fond de rezervă, se va pute șterge. Adecă nici-când vor vedea că trebile merg rău și ar ave pagube mari, nici atunci să nu poată eși, ba încă se mai acopere pagubele ce s'ar pute întâmpla.

Chiar și altor proprietari de părți fundamentale numai după un an dela înștiințare pot eși din însoțire. Frumos lucru!

Cei-ce să pricep la acest lucru, știu că ar fi mai bine, dacă oamenii privați ar stărui

să se întemeieze în toată comuna (comanele din *Torontal* sânt mai toate mari) câte o însoțire, care pe lângă o conducere bună și cinstită ar pute înainta și ar fi de folos poporului, dar' altcum nu. Crucerii adunați cu atâta sudoare în aceste vremuri grele nu se pot arunca în ori-ce întreprinderi, căci altcum ne vom căi amar.

Facem băgători de seamă pe cei-ce-i pricep, să-și deschidă bine ochii și să nu facă prostii.

Unde va fi de lipsă, poporul însuși 'să-și facă însoțiri cu o conducere bună și cinstită, căci cu însoțiri mari nu știm ce va fi. Altcum chiar în cercurile *Panciovei*, *Covăciței* și *Alibunarului* sânt foarte multe bănci și însoțiri, și dacă comitetul ar înființa din nou altele, nu știu ce va fi sfârșitul. B.

DIN LUME.

Austria.

Stăpânirea din *Austria* a orînduit împrăștierea dietelor provinciale și alegerea de nou de deputați. Până acum s'au disolvat dietele din *Austria-de-sus*, din *Stiria*, *Carintia* și din *Silezia*. În curînd se vor face alegeri și în celelalte provincii și anume în *Austria-de-jos*, *Salzburg*, *Tirol*, *Moravia*, *Craina*, *Dalmația*, *Görz* și *Bucovina*.

Anglia.

Socialiștii, care au pățit-o cam rău în orașul numit *Lille* s'au dus pe pământ englez, în *Londra*, pentru-ca să țină acolo adunare și consfătuire. Nu le-a reușit însă, căci anarhiștii au făcut larmă și au stricat și tribuna de pe care se ținea vorbiri.

Italia.

Crispi, fostul ministru-președinte, își petrece vara la scările din *Albano*. El din ministru-președinte ce a fost, a ajuns acum ca să fie foarte desprețuit de poporul italian. Mai zilele trecute s'a întîmplat, să fie încungiuurat de mai mulți italieni care 'l-au întîmpinat cu:

— Să piară *Crispi*!

Mai apoi s'au întors către muzică și strigau:

— Cîntec de jele! Cîntec de jele!

Larmei acesteia s'a pus capăt prin poliție.

Regele *Abessinie* *Menelic* s'a milosțivit și a eliberat o ceată de prisioneri italieni, cari au și pornit către casă.

Elveția.

În *Zürich* doi muncitori italieni au omorît un cetățean de acolo, din care pricină populațiunea de acolo s'a sculat împotriva Italianilor.

Turcia.

Cumcă răsămîrița din *Turcia* în cea mai mare parte e pusă la cale de către *Grecia* și încă pe sub ascuns, nu mai încapă îndoială. Puterile Europei au silit *Turcia*, ca să dea noue legi și să facă rînduială în părțile răsărătite. *Turcia* a și făcut ce a putut și ce a aflat ea de bine se facă, dar' în schimb a cerut dela puteri, ca și ele să silească *Grecia*, ca să lase cu atîțările. E mai mult ca sigur, că *Grecia* va fi și ea silită să îndeplinească aceia ce cere.

SCRISORI.

Despre rușinarea cea mai mare.

Am fost luat notiță în nrul trecut al foii noastre despre fapta urîtă ce vor să o săvîrșescă unii *Români* din *Bocșamontană*, *română* și din *Vassiova*, care amăgiți de vorbele fisolgăbirăului *Knothy* vor merge la *Budapesta* la sîrbarea ungurească. Publicăm acum și o scrisoare despre rușinarea ce vor să facă neamului românesc acei *Români* slabi de înger.

Din giurul *Bocșei*, 8 Iulie n.

Abia se liniștiră încâtva spiritele agitate patriotice din *Bocșamontană*, îndreptate asupra *Românilor*, de când cu incidentele steagurilor și eată, că *Românii* se află de prezent față în față cu un al 2-lea eveniment pornit

25.

S'a zis odată, că *Domnul* pe cei fără-delege, când voiește a-i pierde, îi orbește și le însuflă cugete nebune și neînțelepte. *Domnii* și boierii neamurilor ziseră între dînșii: „Se nu lăsăm popoarele noastre în odihnă, căci „repansul deșteaptă gîndirea și gîndirea aduce „fapte... Să ridicăm stavili, să sîmănăm zavistia și ura și să însuflăm lăcomia cuprinderilor și a prăzilor și să împingem neamurile „unele asupra altora, ca astfel să întindem „domnirea și puterea noastră...“ Și neamurile se dușmăniră și se pismuiră între dînsele, luptându-se mereu ca se slăbească pe cele mai tari, ca se înghiță pe cele mai slabe, nu spre folosul lor, ci spre folosul asupritorilor și tiranilor pămîntului... Astfel popoarele se făcură părtașe la nelegiuirile și nedumnezeirea căpeteniilor lor, slăbiră sîngele și topiră carnea de pe oasele lor în luptă, până când rănite de moarte și dîndu-și sufletul, cunoscîră în sfîrșit rătăcirea lor, că toate limbile pămîntului sînt surori și fice iubite ale *Domnului*... și vremea neînțelegerii trecu...! (Va urma.)

Poesii populare.

Din Frăua.

Culese de *Isidor Dopp*, student.

Putregaiu, putregăios
Ce stai badeo mînios?
Putregaiu aprinde-te,
Badeo desmănie-te,
Că de când te-ai mîniat
Florile 'mi-s'au uscat,
Că azi am fost în grădină
Le-am cotat la rădăcină,
Nu-i verme ce 'le-a mîncat,
Și-i badiu, s'o mîniat.

Du-te dor, du-te sărace
Du-te la badiu, că zace,
Dar' nu zace, că 'i-e rău,
Că zace de dorul meu;
Dar' nu zace, că 'i-e bine,
Că zace de dor de mine.

Nu gîndi mîndro gîndi,
Că ca tine n'or mai fi,
Că numai podu-l voiu trece
Și ca tine găsesse zee.

Nici cu gîndul n'am gîndit
Cine m'a batjocorit,
Buruiana dintre cepe
Și galbina dintre fete,
Și bujori, dintre bujori
Galbina dintre ficiori.

Du-te dor, cu cucu 'n bere
Și mă lasă să-mi petrec,
Să-mi petrec cu mîndrele,
Ca codru cu frunzele.

Pentru tine boală, boală
Tot mă ține badiu 'n poală,
Că tu ești num'o nevoie
Și-i faci la badiu pe voie
Și io-s numai o tîndală
Și-i fac la badiu fală.

Frunză verde de-săcară
Hai badeo la noi de seară,
Că badiu-i dus la moară
Cadă peatra să-l omoară
Acasă să nu mai vie
Să-ți rămîn io badeo ție.

tot din partea patrioților. Acum nu mai e vorba de steaguri, ci de un peleginagiu la Budapesta, ce intenționează dl protopretor *Iuliu de Knothy* să-l facă cu Românii din cercul Bocșei, cu acei Români, asupra cărora mai acum vre-o 2 luni și-a descărcat toată furia patriotică.

Spre scopul acesta a și ținut dl protopretor o conferență în săptămâna trecută, la care a invitat pe vre-o câțiva inși din inteligența română din Bocșa-montană și Vassiova, între cari s'a aflat un *preot* și un *dascăl român*. Acești oameni s'au dejosit până într'atăta, că au promis prea puternicului fibirău, că-i vor da tot concursul lor, de a prinde în cursa lor, pe cât mai mulți țerani români, de a-i expune la Budapesta.

Până acum deja le-a și succes acestor indivizi a amăgi pe vre-o 25 de *ficiori* din *Bocșa-română* și pe vro-o 10 din *Vassiova*, cari sub conducerea unui vătav au și început a face probe din frumosele noastre jocuri naționale „*Călușorul*” și „*Bătuta*”, spre a se produce cu ele înaintea expoziției. Ba ce e mai mult, numitul *popă român* are de gând să se producă și cu o *nuntă țerănească română* la Budapesta!

O, câtă dejosire la acești oameni, cari sub masca de naționaliști și conducători sufletești ai poporului român, se dejosesc la astfel de fapte rușinoase.

Popor român, fi deștept și nu te lăsa a fi amăgit de astfel de oameni, cari se folosesc de bunătatea ta, pentru-ca să-și ajungă scopurile lor!

Correspondentul.

Din preot slab — protopop.

În un nr. al „*Foi Poporului*” a apărut o corespondență fabricată din *Micherechiu*, subscrisă de economul *Todor Păcașiu* sub titlu de „*Răsplata binem eritată*”, unde se aduce laude renegatului preot de acolo *Rokszin Miklós*.

În interesul adevărului mă simt dator iubitorilor cetitori a le da unele informațiuni asupra acestui parazit național.

E adevărat, că biserica are o avere frumoasă, însă aceasta nu-i lauda preotului, ci a bravilor poporeni cari de ar fi avut un preot cu durere de neam, ar fi azi *Micherechiul* o comună dintre cele dintâin, însă preotul nostru e un om egoist, care ori-ce face, face din interes, durându-l puțin de poporul lui încredințat.

În ori-ce afaceri este un om brutal, care nu s'a născut de preot, ci de ceva gendarm.

Oare mai este un asemenea preot, care nu slăbește pe servitori în a-i bate înjurându-i de D-zeu, ca astfel să-l părească și să le detragă salariul?

Oare mai este un asemenea preot, care să-și bată joc de cultul divin și să necinstească sărbătorile?

Unde este un preot ca popa *Rokszin*, care de *Dragul* unui Ungur s'au *Jidov* să zică în biserica românească predică ungurească?

Oare mai este o comună bisericăscă, unde comitetul parochial să alege astfel, că popa *Rokszin* propune sinodului (fără să fi convocat sinodul conform legii) pe membrii lui favoriți unde sunt de 18 ani, apoi tată, fiu ginere, veri, frați și așa mai departe, și cu toate aceste *Ven. Cons.* la ori-ce protest din partea comunei face bine și nici nu le răspunde nimic, lăsând astfel pe pașa *Rokszin* să facă ce voește neconturbat de nime.

Dînsul a fost ales de protopop al *Tincei*, dar' nu mult se vor feri cu el, deoarece-

noi cești care l-am cunoscut, ne-am încredințat, că dînsul nu e pentru biserică; ear' familia lui e perdută de mult dintre familiile române.

Ce zici la aceste, renegatul *Rokszini*? Zi ceva, căci eu îți voi răspunde aducând publicului acte și dovezi despre felul cum ai păstorit și păstorești d-ta.

Bihoreanu.

Nedreptăți pe toată linia.

Lalașinț, 1 August 1896

Domnule Redactor!

Mă rog umilit se binevoiți a da loc următoarelor în prețuita foaie a noastră, adică în „*Foaia Poporului*”.

Cu începutul anului millenar 1896, s'au făcut multe și de toate isprăvurile din partea stăpînirii noastre, dar' mai cu seamă în comuna noastră *Lalașinț*, comit. *Caraș-Severin*, cercul *Murășului* s'a isprăvit un fapt ne mai pomenit și anume: În comuna noastră *Lalașinț*, care e curat românească și cercul curat românesc, protopretorul nostru nu și-a găsit om cu subă și opincă ca să-l aleagă de primar, și a ales pe un *Ungur reformat* din *Hommezó-Vásárhely*? l-au ales cu puterea.

Protopretorele și-a îndeplinit, voia ear' comuna e silită să țină pe capul seu un primar Ungur, care diriguește treburile așa după-cum el dorește și după-cum vrea protopretorele.

Tot așa și matriculantul ca și primarul. Acești doi oameni și-au eșit din piele afară. Ei zic, că ei sînt *Dumnezeul Lalașințului*, că nu le poruncește fibirăul, vice-spanul și nici chiar fișpanul. Primarul zice: „*En vagyok az Isten, Lalașințon*”.

Afară de acestea matriculantul însoțit de doi *Jidănași*, scriitori ai lui, umblau seara dimpreună cu primarul, păzitorul lor, îmbrăcați în haine femești, cu pălărie în cap și sparie pe bieții oameni, cari vin seara dela lucrul câmpului și câte alte nădrăvenii mai săvîrșesc acești oameni.

Deocamdată atât cu alt prilej voi scrie despre alegere, care ar fi dat naștere unei întemplări chiar ca cea dela *Mehadica*, dacă nu se lua alte măsuri pentru liniștirea poporului.

Un abonent din Lalașinț.

Loc deschis. *)

Dare de seamă și mulțumită publică.

În 12 Iulie a. c. st. n. s'a arangiat o petrecere de vară în *Baia-de-Criș* de către comitetul arangiator, alcătuit din domnii *Ioan Roman*, *Pavel Pop*, *Teodor Trifan* și *Romulus Coțioiu*. Petrecerea s'a dat, pentru-ca din venitul curat să se cumpere un loc pentru morminte, ceea-ce s'a și întemplat. Locul s'a cumpărat cu 60 fl. v. a., ear' cheltuelile cumpărării le-am dat eu.

Venitul curat a fost 29 fl., ear' comitetul arangiator a mai adaus la el încă 8 fl. 25 cr.

La petrecere au încurs bani dela următorii: Câte 2 florini: *G. Candrea*, avocat, *S. Bagoly*, *P. Gyukits*, *I. Drămbărian*, *M. P. Werner*, *P. Dragoșia* și *N. Floria*. Câte 1 fl. 50 cr.: *F. Gyarmaty*, *B. Lambing*, *T. Tisu*, *I. Petrescu*, *Elena Marechik*, *C. Batta*, *A. Lucaciu*, *N. Dragoș*, *I. Gyarmaty*, *I. Cristianu*, *A. Berariu*, *I. Tisu*, *I. Rusca*, *P. Trifan*, *I. Hamzea*, *A. Leopold*, *P. Muth*, *P. Floria*, văduva *M.*

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacția nu primește răspunderea.

Cadar, *I. Rațiu* și *A. Halmic*. Câte 1 florin: *I. Liber*, *Nicolae Szegedy*, *G. Trifan*, *Ioan Takáts*, *Ioan Andrees*, *Ilieșiu I.*, *I. Gallo*. *P. Rudjan* și *I. Hofbauer*. Câte 60 cruceri: *N. Demeter*, *I. Pop*, *Imre Vucu*, *L. Comșa*, *A. Draia*, *T. Miklosy* și *P. Haragus*; ear' 50 cr. a solvit dl *I. Székely*.

Tuturor acestor domni și doamne li-se aduce cea mai mare mulțumită pentru sprigînul ce ni-l-au dat.

Baia-de-Criș, la 3 August 1896.

În numele comitetului arangiator:

Romulus Coțioiu,
neguțător.

CRONICĂ.

Redacțional. Cu numărul acesta răspunderea pentru cele scrise în „*Foaia Poporului*”, a luat-o asupra d-sale dl *Ioan Morariu*.

Scăpați de temniță. Domnii învățatori *Teodor Trombițaș* și *Iuliu Petricaș* au fost osândiți la 8 zile temniță, pentru-că au întimpinat pe martirii la gara din *Ghiriș*. D-lor și-au implinit pedeapsa de 8 zile, care desigur nu-i va fi îndulcit, ci ti va îndârji și mai tare, când e vorba de apărarea drepturilor neamului din care s'au născut și când e vorba de a-și arăta iubirea față de conducătorii neamului.

Examen în Vecerd. Adecă nici un examen nu s'a ținut până acum (3 August c. n.) la școala gr.-ort din *Vecerd*. Pricina, că nu s'a ținut a fost și este protopopul *Piso* din *Nocrichiu*, care înfătoșindu-se în comună a cerut să i-se dea plată grasă, ca diurnă, așa după-cum are obiceiul. La cererea protopopului, epitropul i-a răspuns: „domnule, eu încă nu mi-am vîndut vitele, ca să-ți dau dintr'al meu”. Protopopul a plecat din comună mînios și nici astăzi nu s'a mai arătat pe-acolo. E rău destul, că conducerea unui tract întreg să pune în mâinile unui astfel de om!

Plângeri peste plângeri. Mai în toate zilele ne sosesc scrisori dela bieții oameni, în cari ni-se plîng, că drumurile comunale sînt rele, și când e vorba să le facă din nou, mai tot cei săraci, cari le folosesc mai puțin, le fac, ear' domnii de ungar, cari mai mult le folosesc, nu lucră nimic la ele. Bageamă așa-s acum vremurile; în *Țara-Ungurească* toate se fac pe dos.

Societatea „Petru Maior” — restituită. Societatea studențimii române din Budapesta prin rescriptul ministerial 320 este de nou pusă în drepturile de mai înainte. După-cum știm, societatea aceasta a fost mult șicanată din partea celor dela putere; în cele din urmă au trebuit și ei să se încredințeze, că societatea „*Petru Maior*” nu răsturnarea țerii o voește.

Carte nouă. În „*Biblioteca nouă*” a apărut „*Schife*” de *Sextil Pușcarin*. Cartea aceasta conține câteva romanele ale tinărului scriitor dela *Brașov*.

Deschiderea „Porților-de-fer”. „*Porți-le-de-fer*” se vor deschide la 27 Sept. Împăratul nostru va merge la *Orșova* în 26 Sept., unde va fi întimpinat de către fișpanul comitatului *Caraș-Severin*. În 27 va merge la gară, unde va primi pe regele *Carol al României* și pe *Alexandru*, regele *Serbiei*.

Avis! Cu privilegiul adunării generale a despărțământului XI. al „Astrei“, ce se va ține în *Mihalt*, la 8 August a. c. prânzul comun va fi servit de un hotelier adus anume spre acest scop. Prețul unei cuverte va fi 1 fl. 50 cr. Domnii, cari voesc să iee parte la acest prânz sînt rugați a se insinua la dl preot *A. Patachi*, până în 7 August a. c.

Tot în ziua aceasta se va arangia și o petrecere cu joc, la care se invită prin aceasta on. public. În pauză se vor juca „*Călușorul*“ și „*Bătuta*“ de 12 tineri din comună. Începutul la 7 ore seara. Prețul de intrare de persoană 80 cr., de familie 1 fl. 50 cr., Venitul este destinat în favorul ambelor școale din loc. Invitări speciale nu se fac.

Comitetul arangiator. *

Pentru orfanii dela Mehadica. Adunarea banilor pentru a ajutama familiile nenorocite dela Mehadica, se urmează. Până acum au dăruit mai mult Români din *Câmpeni*, *Bistrița* și *Timișoara*, ear' dl *Nicolae Moisin* din *Seliște* a adunat în *Rîmnicul-Vălcii* din România 101 franci, cea-ce numai spre laudă îi poate slugi. Bani adunați s'au și trimis celor nenorociți dela Mehadica.

Stipendii. Biserica sf. *Nicolae* din *Brașov* escrie concurs pentru un stipendiu de 540 fl. care se va da unui pedagog absolut, care vrea să se deservă în vre-un seminar din străinătate. Rugarea să se trimită președintelui comitetului parochial.

La meserii. *Iuliu Munțiu* măiestru mésar în *Abrud*, ar primi ca învățăcei doi băieți Români:

† **Locotenentul-mareșal Teodor Galgoczy de Galantha**, comandantul corpului 12 de armată a răposat Marți dimineața la 5 ore aici în *Sibiu*, de o boală îndelungată de plumăni, în vîrstă de 62 ani. El s'a născut la 1834 în *Pojon* ca fiul unui proprietar de pământ. La 1853 a fost numit sublocotenent, la 1859 căpitan. La 1866 a fost luat parte în războiul contra Prusiei și a fost decorat. La 1878 a fost numit proprietar al regimentului de husari Nr. 3; la 1885 general de brigadă și la 1890 general de divisiune în *Cluj*. El a fost foarte iubit. După sine lasă o văduvă. În mormântarea s'a săvîrșit Joi la 4 ore d. a., luând parte la înmormântare toți soldații din *Sibiu*, care s'au reîntors dela manevre anume pentru a face onorurile la înmormântare.

Întemplantare de moarte. *Nicanor Frateș*, protosincol arhiepiscopesc, care de mult a căzut bolnav, a răposat în *Bacifaleu* lângă *Brașov*; la înmormântare a luat parte un public numeros.

„**Revista orăștiei**“, foaia de curte a celor cari voesc îndulcirea *Maghiarilor*, s'a supărat foc pe noi și așa cam de călare ne spun, că nu am luat notiță despre întemplantarea unui „redactor responsabil“. Ei bine, de dragul „*Revistei*“, notiță nici în „adaus“ nu o fă luăm, pentru-că nu ținem de vrednic lucru a ocupa spațiul foii cu nume de acelea, care atât de mult sînt compromise înaintea poporului, care ne cetește foaia.

Fuga unui honvéd. Luni, un honvéd de aici a fugit pe la *Turnu-roșu* în România și a cerut dela un căpitan de acolo să-l primească în armata română, deoarece nu-i place să fie *hanved*. N'a fost primit, ci a fost trimis preste graniță.

Petrecere de vară împreună cu joc, se va ține în 9 August în comuna *Acasi* în folosul bisericii.

— Tinerimea din *Sătmar*, va face o altă petrecere în 10 August în *Tătărești*, în folosul școalei de acolo. În pauză se va juca „*Călușorul*“ și „*Bătuta*“.

Adunarea despărțământului *Seliște* al „*Asociațiunii*“, s'a ținut în *Gurariului* în ziua de sf. *Ilie*. Dl învățător *Romul Simu* a ținut o disertație despre „*Risipă și Lux*“, ear' dl *D. Lăpădat* a vorbit despre „*Însămătatea meseriilor*“. Amândouă vorbirile au fost cu drag ascultate de către cei de față, ear' la sfîrșit 'li-s'au dus mulțumită harnicilor învățători pentru îngrijirea ce o poartă față de înaintarea poporului. După încheierea ședinței a urmat prânzul obiștuit dat în casele și birtul unui — *Sas*, ceea-ce vedește în destul, cum unii oameni nu pot și nu vreau se țină la neamul lor, cu toate, că tocmai în ședință 'li-s'a pus la inimă, că se spriginească pe *Români* și numai pe *Români*.

Stațiuni inv. gr.-or. Protopopiatul *Zarandului*: *Brad*, 1 p. 300 fl., 50 fl. bani de cuartir, 2 p. 300 și cuartir. Cei-ce compețază la postul al doilea pot conduce și coruși și atunci se vor renumera bine. *Băița*, 365 fl. *Bulzești-de-jos*, și de sus 300 fl. *Crăciunești*, 300 fl. *Curechiu*, 300. *Mesteacăn*, 300 fl. *Ormindea*, 355 fl. *Seliște-Trestia*, 300 fl. *Valeabrad*, 300 fl. — Protopopiatul *Agnitei*: *Agnita*, 300 fl. *Prostea*, 300 fl. *Soarșiu*, 300 fl. *Fofeldea*, 300 fl. *Verd*, 300 fl. — Protopopiatul *Dobrei*: *Brisnic*, 300 fl., *Băstea-Holdeș-Cosești*, inv.-ambulant 300 fl. *Lăpugiu-de-jos* și *Ohaba* 300 fl. — Protopopiatul *Albeii-Iulia*: *Craina*, 300 fl., *Gârbova-de-sus*, 300 fl. *Teușiu*, 300 fl. — Protopopiatul *Seliștei*: *Seliște*, 300 fl. — Protopopiatul *Cetății-de-peatră*: *Berința* împreună cu *Cărpiniș*, 300 fl. *Trestia* 300 fl. *Valeni-Șomcuti*, 300 fl. — Protopopiatul *Mercurei*: *Apodul-de-jos*, 300 fl. *Mercurea*, 300 fl. *Poiana*, un post de învățător, eventual și director, salar: 300 și 100 ca director, 50 fl. bani de cuartir și 20 fl. pentru grădină; un post de învățătoare: 300 fl. cuartir în școală și 20 fl. pentru grădină. *Gârbova*, 300 fl. — Protopopiatul *Deșului*: *Cheuchis*, 300 fl. din cari 200 fl. ajutor de stat. *Ciceu-Poeni* 300 fl. *Corueni*, 300 fl. din cari 180 fl. ajutor de stat. *Galgău*, 300 fl. din cari 246 ajutor de stat. *Muncel*, 300 fl. din cari 179 ajutor de stat. *Opoi*, 300 fl. din cari 260 ajutor de stat. *Poiana-Blencsi*, 300 fl., din care 180 fl. ajutor de stat. — Protopopiatul *Branului*: *Rășnov* 2 posturi învățat. 300 fl. salar. *Poiana-mărului*, 2 posturi inv. cu câte 300 fl. *Codlea* 300 fl. *Șirnea*, 300 fl. *Moeciul superior* 300 fl. *Vlădeni*, 300 fl. *Șimon* 300 fl. În *Codlea*, *Vlădeni*, *Poiana-mărului* și *Rășnov* cei-ce vor învăța cor în 4 voci vor primi încă 50 fl. anual. — Protopopiatul *Dobrei*. *Lăpușnic*, 300 fl. *Lăpugiu-superior*, *Panc*, *Rădulești*, *Roșcani*, *Stăncești*, *Ohaba*, *Făgetel* cu salar de câte 300 fl. Protopopiatul *Târnavei*: *Blășel*, *Cetatea-de-baltă*, *Chesler*, *Fărău*, *Sâmbenedic*, *Sălcud* cu câte 300 fl. — Protopopiatul *Făgărașului*. *Veneția-inf.* unul cu 350 fl. al doilea cu 300 fl. *Cuciulata*, 300 fl.

Stațiunea preșefască greco-ort. din *Zlagna* protop. *Agnita* cu venite socotite în 440 florini, e de ocupat. În *Grohoț*, protop. *Zarandului* e de ocupat o parochie gr.-or de cl. III cu venite de 409 fl. 58 cr.

R Î S.

Spovedania secretei.

O țigandă, fiind greu morboasă, zise către bărbatul seu:

Măi Răpo! eu mă simt tare greu morboasă, spune-i la *Rupica*, se meargă la dl părinte, ca să-i spună, să vindă, să mă spovedească, că apoi îi vei oțeli vre-o secrete.

Auzind *Rupica*, ce e de făcut, nu mai așteaptă nici o rugare, ci pleacă la preotul și astfel îi vorbește:

— Părinte o zis dada, că mama e tare beteagă, să vii, să o oțelești, că îți va spovedi vre-o secrete.

Rău și nu prea.

— Ce mai faci măi Ioanci! — zise un Român către un Țigan văzându-l, că stă cu capul răzimat pe mână, cugetai că filosofează ceva. Auzind Țiganul, că îl strigă cineva, îndată sări și se apropia de Român și îi zise:

— D'apoi ce să fac Românico, uite am dat și eu peste un noroc.

— Ce noroc zise Românul?

— Am aflat și eu un zlot, răspunse Țiganul.

— Atuncia e bine măi țigane — zise Românul.

— Bine și nu prea Românico, că îmi cumpărai cu el un cort și 'mi-a ars tot.

— Hei, atuncia e rău măi Țigane, — adause Românul.

— Rău și nu prea Românico, că îmi arse și soacra cu cort cu tot, — răspunde Țiganul rîzînd.

Țiganul cu medalie.

Un Țigan din regim. 23 acum era se scape din cătănie. Dar' cum se meargă el acasă fără de nici o stea, căci îl vede și câinii! Astfel își propuse să fure dela nu căpitan o medalie ceea-ce 'i-a și succes. Când era se plece către casă îl vizitară, că nu cumva are ceva ascuns? au aflat la el o medalie.

— Dar' cei asta Țigane? — zise sergentul. — Ahasta-i medalia mea, care o-am căpătat astă-noapte, răspunse Țiganul — Cum o-ai căpătat astă-noapte, întreabă sergentul,

— D'apoi cum să o capăt, bine!, zise Țiganul. — Astă-noapte am visat, că am fost în bătălie și acolo la un Turc fără cap 'i-am tăiat grumazul, m'a văzut dl căpitan ce vitejie am făcut și îndată 'și-a rupt medalia de pe piept și 'mi-a dat-o mie.

De sigur că va fi văzut sfinți cu pipa în gură. Coroianul.

POSTA REDACȚIEI.

D-sale Iosif G. Babețiu în *Mercina* în numărul viitor. Mulțumită.

D-sale I. H. B. în R. s. Dacă trimiteți abonamentul după secrete atunci 'ți-se trimite și căi vre-o câțiva numeri dinainte, începînd cu 1 Iulie st. v. Scrisoarea am primit-o. În nrul viitor.

Pentru redacție și editură responsabil: Ioan Morariu. Proprietar: Pentru „*Tipografia*“ societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

LOTERIE.

Tragerea din 1 August n.

Budapesta: 84 5 65 54 42

Tragerea din 5 August n.

Sibiu: 68 37 51 60 47

Tirgurile din săptămâna viitoare după căl. vechiu.

Luni, 29 Iulie: Rodna-veche, Reghinul-săsesc. 29—30 Iulie tirg de lână în Braşov.**Marti, 30 Iulie:** Apoldul-mic (27 Iulie tirg de vite), Papauţ.**Mercuri, 31 Iulie:** Dej. 31 Iulie şi 1 August: Vâlcele (Előpatak).**Joi, 1 August:** Avrig.**Vineri, 2 August:** Uioara.**Sâmbătă, 3 August:** Deregneu, Sân-Paul.**Duminică, 4 August:** Şomcuta-mare, Aţel, Ghernesig, Harasztkerek, Chendi-Lona (Luna).**Călimdarul săptămânii.**

Zilele	Călimdarul vechiu	Călimd. nou	Soarele
	Dum. a 11-a d. Ros., gl. 2, sft. 11.	rés.	ap.
Dum.	28 AA. Proh. şi Nican.	9 Roman	4 45 7 15
Luni	29 Muc. Calinic	10 Laurenţie	4 46 7 14
Marti	30 Ap. Sila şi Silvan	11 Susana	4 48 7 12
Merc.	31 Drept. Eudochim	12 Clara	4 50 7 10
Joi	1 † Scoat. c. şi S. Mac.	13 Casian	4 51 7 9
Vineri	2 Ad. Moaş. S. Stef.	14 Eusebie	4 52 7 8
Sâmb.	3 Cuv. Păr. Isachie	15 (†) Ad. Mar.	4 53 7 7

„TIPOGRAFIA“

societate pe acţiuni din Sibiu

îndeplineşte tot felul de lucrări tipografice şi îndeosebi tipăreşte cărţi de tot felul, înştiinţări de căsătorie, înştiinţări de moarte, placate, bilete de vizită, conturi şi blanchete de tot soiul.

Preţurile cât se poate de ieftine.

Deasemenea „Tipografia“ primeşte în editură cărţi şcolare şi peste tot cărţi scrise anume pentru popor, precum sunt poveşti, snoave, poezii populare, istorioare, romane, descrieri de obiceiuri şi datini, schiţe istorice ori biografii scrise în limba poporului şi alte deasemenea.

Fiind „Tipografia“, societate pe acţiuni **avere naţională**, bine ar fi, ca Românii acei să-şi comandeze cele de lipsă, ear' nu la străini.

Două cărţi folositoare

pentru ţeranul român

au apărut tocmai şi se află de vânzare în librăria „Tipografia“, societate pe acţiuni, Sibiu, strada Poplăcii 15:

INDREPTAR PRACTIC

în

ECONOMIA RURALĂ

compus de

celi 12 preoţi întemniţaţi în Cluj.

Preţul 1 fl. v. a.

COMASĂRILE

de

Elia Dopp.

Preţul 40 cr. v. a.

Pentru porto postal câte 5 cr. mai mult.

Publicaţiune.

Pentru proprietarii de oi, subscrisul posed o păşune de toamnă şi primăvară pentru 600—800, ori 1000 de oi, precum şi pentru iernat, loc bun cu izvor, fân şi paie la dispoziţiune. Doritorii de a avè această păşune în persoană ori în scris să se adreseze la subscrisul [1902] 1—1

Lázár István,

în Mezó-Szentmihály telke

posta ultimă şi gara călii ferate în loc.

A eşit de sub tipar:

HOMO SUM.

ROMAN

DE

GEORGE EBERS.

Preţul 1 fl. sau 2 lei 50 bani.

„Tipografia“, soc. pe acţiuni, Sibiu.

„VICTORIA“

INSTITUT DE CREDIT ŞI ECONOMII, SOCIETATE PE ACŢII

Sediul: ARAD, casa proprie, calea Archiducele Iosif nr. 2.

Întemeiată la 1887.

Capital de acţii fl. 300.000. Fond de rezervă fl. 90.000.

Depuneri fl. 900.000. Circulaţia anuală fl. 10.000.000.

Primeşte depuneri spre fructificare, după care solveşte 5% interese fără privire la termenul de abzicere.

Dare de venit după interese încă o solveşte institutul separat. După starea casei, depuneri până la fl. 1000 se restituiesc îndată la pesentarea libelului fără abzicere.

Depuneri se pot face şi prin postă şi se efectuesc momentan după sosirea comandei.

[897] 18—25

Direcţiunea institutului.

Legea veterinară.

Atât primăriile comunale, cât şi fiecare econom au trebuinţă să cunoască **legea** numită **veterinară**. Dl Tormay Béla, secretar de stat în ministerul de agricultură, a scos la lumină o **explicare** populară a legii amintite. În această explicare se vorbeşte pe larg despre pasapoarte, de tirgurile de vite, de boalele lipicioase şi multe alte lucruri folositoare. Reuniunea agricolă română din Sibiu a tradus această carte în limba română populară. Cartea se numeşte:

Învetătorul Munteanu

împărtăşeşte economilor cele mai de lipsă cunoştinţe

despre

LEGEA VETERINARĂ

şi

BOALELE CONTAGIOASE

stând cu dinşii la sfat în lungile seri ale iernii.

De

Tormay Béla.

(134 pag. mari.)

Cartea costă 30 cr. (cu porto postal 35 cr.) şi se poate cumpăra dela

„Tipografia“, societate pe acţiuni, Sibiu.

Spre știință!

În 15 Iulie am deschis un bogat asortiment
de piele neagră, talpă, țug,

precum și alți articli, cari sînt de lipsă pantofarilor. Domnilor pantofari din cercul Mercurei li-se atrage binevoitoarea atențiune la privilegiul bun ce li-se dă, de a cumpăra marfa bună și ieftină. Totodată atrag luarea aminte a publicului românesc, că am și o prăvălie de coloniale, manufactură și ferărie. [1867] 1-1

Prețurile cele mai scăzute.

Nicolae N. Sirbu,

neguțetor în Poiana-Sibiului.

La „Tipografia“, soc. pe acțiuni
în Sibiu se află de vînzare

„POESII“

DE
IOAN N. ROMAN.

Prețul 50 cruceri.

A apărut și se află de vînzare la
„Tipografia“, societate pe acțiuni din Sibiu

GRAMATICA GERMANĂ

TEORETICĂ PRACTICĂ

de
Sava Popovici Barcianu.

Edițiunea a cincia
revidată și completată
de

Dr. Danil Popovici-Barcianu.

Această gramatică atât de bine întocmită, avînd
la fine și un mic vocabular german-român
costă numai 1 fl. 40 cr. plus 10 cr. porto.

Banca generală de asigurare „TRANSILVANIA“

ÎN SIBIU.

fundată în anul 1868

[803] 43-

asigurează prelîngă condițiunile cele mai favorabile:

- în contra pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de cîmp, mobilii etc.
- pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitale pe cazul morții și pentru termine fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Despăgubiri pentru daune cauzate prin foc	Sume asigurate pe viață
în a. 1869—1892 fl. 954,106.—	în a. 1870—1892 fl. 754,996.32
în a. 1893 „ 34,925.85	în a. 1893 „ 53,119.28
în a. 1894 „ 56,333.20	în a. 1894 „ 59,659.—
în a. 1895 „ 50,463.35	în a. 1895 „ 66,862.11
Suma fl. 1.095.828.40	Suma fl. 934.639.71

2,030.468 fl. 11 cr.

Conform bilanțului pentru 1895 fondurile de rezervă și garanție se urcă la
960.343 fl. 42 cr.

Prospecte și formulare se dau gratis.

Deslușiri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiu,
(Strada Cisnădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov
(H. Hermann), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

Ioan I. Moga

Poiana (comit. Sibiului)

recomandă on. public **luminări de ceară** de tot soiul, pe care le fabrică din cel mai bun material. [1988] 2-2

Fabricarea luminărilor atât pentru negoțul mare cât și pentru biserici, o va începe numai cu 1 August.

Roagă pe onor. public pentru numeroase comande, pe cari le va îndeplini după plac și în chip mulțumitor.

Un învățăcel

se primește în franzelăria (Weissbäckerei) lui

Stefan Moga,

Sibiu, strada Trenului nr. 4.

[1792] 4-6

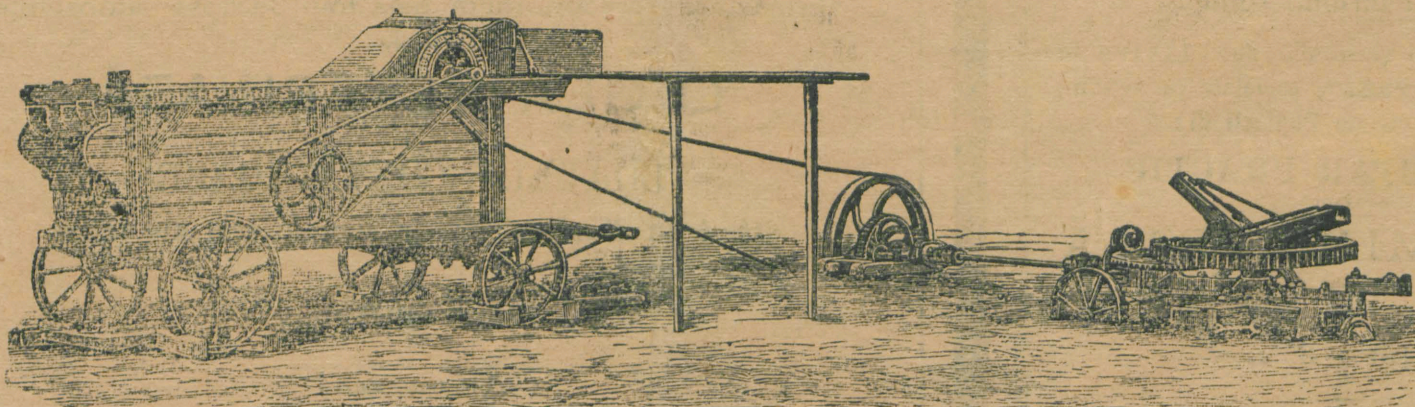
De mai multe-ori premiate.

Fabrica de mașini agronomice

a lui

Andrei Török,

Sibiu. — Poarta Cisnădiei.

recomandă pentru sezonul actual cunoscutele și renumitele sale mașini de treerat de cele mai bune sisteme. Mașini de învîrtit cu mîna și cu caii, cu scuturători de paie și fără de aceia. Ciur de sortat și de vînturat în patru diferite mărimi. Aparat pentru îmblătitul trifoiului. Triere, precum și tot felul de mașini și unelte economice, cu prețurile cele mai ieftine și cele mai ușoare condițiuni de plătire.

Toate mașinile se dau pe garanție.